

въ врѣме се срѣщатъ вече множество турци въ Македония, съ които бѣха населени градоветѣ Солунъ, Скопие, Енидже Вардаръ и др. Когато султанъ Мухамедъ II. прѣвзе Цариградъ, той вдигна турски жители отъ Трапезунтъ, Синопъ, Кония, Караманъ и други азиатски градове и насели съ тѣхъ столицата.¹⁾ Прѣзъ цѣлото XV. ст. вървѣха турски прѣселенци въ Балканския Полуостровъ и стигнаха до най-отдалеченитѣ му краища. Прѣзъ XVI. в. турското население е прѣобладавало въ цѣлата юго-източна половина на Полуострова, па и въ другата частъ е било твърдѣ многочислено. Споредъ достовѣрни свѣдения градоветѣ съ малки изключения тогава сж имали турско население. Одринъ, Пловдивъ, Стара Загора, Сливенъ, Карлово, София, Русе, Скопие, Кюстендилъ, Щипъ, Битоля и много други мѣста се споменуватъ отъ пътници като «свършено турски градове».²⁾

Независимо отъ това голѣмо множество християни приематъ мохамеданството за да си запазятъ главитѣ и имотитѣ. Потурчениитѣ отъ градоветѣ усвояватъ скоро турския езикъ и се сливатъ съ завоевателитѣ. По-запазени отъ турския напливъ сж останали албанскитѣ планини и Пиндъ, които нѣколко вѣка по-рано пакъ се спасиха, като недостъпни, и отъ славянското нахульване. Босна се е запазила отъ прѣселенци, благодарение на масово потурчване на мѣстното население още въ първо врѣме.

Най-силно пострадаха отъ турския напливъ българскитѣ земи въ Полуострова. Християнското население избѣга по планинитѣ и тамъ прѣзъ XVI. ст. основа голѣми български села, които послѣ се обръщатъ на градовце. Въ плодороднитѣ равнини на сѣверна България, Македония, Сърбия и Босна, дѣто на първо врѣме турски колонисти не се бѣха настанили, е запазено християнското население благодарение на спахийската стопанска система. Първитѣ турски голѣмци получаваха спахилъци и имаха интереси да запазятъ въ тѣхъ християнската маса за да имъ работи.

Прѣзъ XVII. ст. турско-мохамеданското население още наддѣлява на много мѣста въ Полуострова. Прѣзъ това врѣме се селятъ още пастирскитѣ коняри въ Македония и турци земледѣлци въ Дели Орманъ и Тузлука. Тогава и потурчаньето продължава усилено³⁾. Едвамъ отъ началото на XVIII. вѣкъ старитѣ жители за-

¹⁾ Hammer, G. d. Os. Reiches, I. 428, 488, 499.

²⁾ Иречекъ, Княжество България, II. 24, 166, 267, 268, 551; П. Сырку, Описание Турецкой Имперіи, составленное рускимъ, бывшимъ въ плѣну у Турокъ въ XVII. вѣкѣ. Спб. 1890. стр. 39.

³⁾ Иречекъ, Кн. България II. 680.